

sener andre som har husket på oss med store og små bidrag. I det frie Norges navn sier vi: Hjertelig takk!

VIS FORSIKTIGHET! Følgende lille historie viser hvor lite det skal til for å havne i det tyske fangehull. Oppe på fjellet gikk en enslig ren-gjæter. Han fikk besøk av en tysk patrulje, gjæteren tok seg en sigarett og tendte, tyskerne forlangte å få se hva slags sigaretter han røkte. De var engelske og mannen havnet i arrest. Historien er sann. Denne lille ubetenksomhet kan koste mannen livet, for selvsagt tror ikke tyskerne at han har fått sigarettene på ærlig vis. Etter tysk tankegang må de nødvendigvis være gitt ham av en engelsk-mann og derved er bevisbyrden i den sak i orden.

Tyskerne beklager seg over de angrep som blir rettet mot de tyske byer. Når de utføres av allierte fly, er de terrorangrep, men når tyskerne slipper sine bomber over fredelige byer og bygder, da er det krig. Vi kan f.eks. nevne Kristiansund, Ålesund, Molde osv. Eller vi har før pekt på hvordan tyskerne går fram mot sivilbefolkningen i de strøk de besatte. Kyniske, brutale mord på oldinger, kvinner og barn synes å være de tyske soldaters kjæreste beskjeftigelse. Det siste bevis på tysk kampmoral, mot og tapperhet, har vi her i landet fått ved bombingene av hytter på Hardangervidda. Av en eller annen grunn har den tyske hærledelse her i landet gitt ordre til å svi av alle hytter på strekningen fra Rjukan og nordover til Ustaoset, Geilo osv. De tyske flyvere har så vært ivrig beskjeftiget med å bombe disse ubebodde hus. Øyenvitner forteller at de har sett tyskerne kaste opp til

15 bomber mot små, ensligliggende hytter. Da de bolde krigere ikke traff gikk de ned i lav høyde og brukte maskingevær mot hyttene. Hva de mente å oppnå med en slik fremferd er vanskelig for oss å forstå, men var det folk de lette etter, vilde det det vært mere rimelig om de hadde gått ned og undersøkt hyttene. De norske bønder vil sikkert sende en kjærlig tanke til våre tyske beskyttere når de til våren skal flytte på sætra og finner sine sæterbuer lagt i aske.

Hitler har talt. Han talte ved et minnemøte for de fallne hvis antall han oppga til vel 1/2 million. 3 millioner før lite. Om selve talen er ikke stort å si. En fikk inntrykk av at det var en nedbrutt, liten fører som talte en håpløs sak for et fortvilet, motløst folk. Det var ingen løfter denne gang. Han sluttet med en bønn til Gud. Kanskje føler dette umenneske for en gangs skyld at han sto ovenfor noe som han ikke klarte å komme forbi? Han talte for de falne. Kanskje det kom det som et rop til ham fra slagmarken, eller hørte han stille gråt fra de millioner mødre, hustruer og barn som har mistet sine kjære i det helvete han har skapt? Eller var det de 15-16 åringer som han nå skriver ut, som retter sine uforstående, spørrende øyne mot føreren? Vi vet ikke. Ingen vil heller få vite det. Når Hitler om ikke så lang tid selv blir talt med blant dem han nå holdt minnetalen over, vil han, som alle de andre tie. For slike folk må det være en trøst at døden setter en grense for den straff de har gjort seg fortjent til. Selv Hitler, inkarnasjonen av alt brutalt, rått og djevlesk, vilde ikke kunne stå for ropet fra millionenes grav. Døden eller asyl. Så viselig er livet innrettet —

FRIHETEN

Nr. 12 1943 - KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

3 ÅR ER GÅTT siden det norske folk brutalt vart revet ut av søvnen ved sirenehyl og kanontorden — 3 lange, svarte år. Det er natt i Noreg enno, ei natt so svart at ein må hundradår attende i søg å før ein kan finne maken. Vi veit ikkje rett kva som er tyngst sjølv natta med all si sorg og lidning, hell om det er at fienden fann oss sovande. I heile søga vår har det vore nordmanns vis å halde vakt om fedralandet og stille til kamp når det trengdes. I gamle dagar sov nordmannen med våpna i senga, klar til kamp om framande skulde finne på å bryte seg inn nattes tid. 9 april 1940 skjer kvar nordmann i hjarta. Sjølv dei som vakt skulde vera, dei sov. Våpna våre lå lagra, ikkje ferdig til bruk. Landssvikarane gjekk lause, ferdig til å tene fienden. Tre døgn brukte tyskarane på ferda hit. Roleg og stilt la nordmannen seg til å sova dei 3 nettene og. So fall bombene, kulesprøytoner knitra, mordarane vart helsa velkomne på norsk grunn av landssvikarane — Natta tok til. Men det norske folket vakna. Om kvelden 9 april ga tyskarane i Norsk Rikskringkasting ordet til svikaren Vidkun Quisling. Da vakna det norske folket. Frå dei ytterste havskjera, frå fjell og fjord, frå bygd og by stilte folket til kamp, men for seint. Åttåksman-

nen og hjelpa hans, landssvikarane, hadde fenge fotfeste på norsk grunn. Nordmannen måtte la dei rå — til so lenge. Nordmennene la ned våpna, men kampen var ikkje slutt. I dei 3 år som har gått har nordmennene sigra og det stort. Rett nok er ikkje Noreg enno fritt, men det har ikkje luktast nasistene å tyne folkevillja. Dei har bærsett landet, men ikkje folket. Den fylking som no står under det frie Noregs fane er større og sterkare enn noko gang før. Mange har stupat. 161 er dømd frå livet og skotne. 10 vart skotne i Oslo våren 1940, utan dom. Mange er drepne i fengsler, hell skotne «under flukt». Talet på nordmenn som har mist livet under kampen er ikkje godt å seggja, men det er snaut om vi kjenner til det halve av ofra. Om stutt tid vil 900 nordmenn vera samla i det helvete som heiter Oranienburg ved Berlin. Til dette kjem fleire hundra som er i et anna tysk fangehol. Det er soleis ein rik haust tyskarane og dei norske leigesvennane deira har hatt i landet vårt. Difor er det so gjildt å sjå at rekkjone ikkje har vortne glisne. Nei, der har nazi vorte vonbrotne. Terror og mord har ikkje teke motet frå den norske fridoms mannen. Rekkjone er fylt etter kvart som ein er vorten

illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

ende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

burte. Det står tusen ferdige til å taka kampen opp der ein stupar. Fridomskampen har klart å sveise det norske folk saman til eit.

I dag er det ein vijle, eit mål:

Eit fritt, sjølstendig Noreg, på full nasjonal grunn.

I taksemnd og vyrdnad for dei som fall reiser vi oss i dag på 3-års dagen. Med sonka fane, i hønør for våre fallne kamerater, lovar vi å kjempa vidare, kjempa til den sak har sigra som dei sette livet til for. Vi sender og ein varm tanke til dei som har mist ein hell fleire av sine kjære. Tunge er ofra, sorga har so lett for å gjera ein bitter. Kanskje spør dere om det var turvande dette. Ja, det var turvnde. For det norske folket si framtid var det turvande. For at våre born skal kunne bo og byggja i landet, var det turvande at vi tok kampen og ga dei offer som den kravde.

Vi sender og ein varm tanke og helsing til dei som no sit i dei tyske fangehola og som ikkje veit kva morgondagen vil føre med seg. Hald motet oppe kamerater. Utanfor murane held kampen fram. Hard og kvilelaus, med mannefall og motgang, men og med siger og sele ting for vår sak.

Den 9 april 1943 gjer kvar ekte nordmann eid på å kjerpe til sigeren er vunnen. Hand i Hand, skulder ved skulder, går vi fram. Det er sjølve landet, folket vårt, framti som krev at kvar mann gjer sin plikt. Vi sverger og vigjer livet vårt til denne kampen slik at det atter kan verta

DEN NASJONALE ARBEIDSSINNSATS — Vi minner om de paroler som før er gitt med omsyn til den nasjonale arbeidsinnsats. Husk dem og gå fram slik som du har fått beskjed om.

Det skrives nå ut endel folk. De sendes til Narvik hvor de skal arbeide på tyske anlegg.

Vi vil i samband med dette få advare de folk som har med denne utskrivning å gjøre. Det finnes en del som er meget nidkjære når det gjelder å gå tyskernes erender. Det er ikke bare ns folk men også andre som legger for dagen en litt for stor tjenesteiver. Dere må huske på at det gjelder arbeid som er til direkte skade for landet vårt og folket her. Arbeid som forlenger krigen og dermed de savn og den nød som hersker. Ta det bare med ro, det haster ikke om tyskerne skriker aldri så mye. Det kan komme den dag da det var bra for dere som nå viser slik nidkjerhet, å ha noe å vise fram, at dere kunne legge på bødret et eller annet bevis for at også dere har gjort noe nyttig i denne tid. Kan hende det vilde bli tatt hensyn til det når dømmens dag kommer.

TYSKERNE går fram etter de verste oppskrifter i kneipene i sjømannsstrøkene i utlandets havnebyer. Sist uke var de en tur i Telemark. På et pensjonat skrev de opp navnene på samtlige gjester, de fikk så ordre om å holde seg inne på rommene. Om

dag i Noreg. Full ljøs dag for land og folk.

9 april 1943.

Bjørn Varg

Vår fiende nr. 1: Angiverne!

Angiverne må utryddes!

FRIHETEN

Nr. 13 1943 - KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

TENK SELV — Et eksempel: Oslo. 1400 lærere tok kampen opp mot nasistene. De vant! 80.000 personer sto i kø for å melde seg til den nasjonale arbeidsinnsats. De var truet med fengsel i 3 måneder. Nå trekker de i tyske uniformer. I stedet for å si noe stygt, tier vi. Tenk selv!

SITUASJONEN I 1943.

Vi har nettopp passert 3-års dagen for Hitlers okkupasjon av Norge. Når vi i dag ser tilbake på disse årene vet vi at det har vært en prøvelsens og lidelsens tid for det norske folk som aldri før i landets historie. Men vi vet også at vi har båret prøvelsene og lidelsene uten å la oss knekke.

For å splitte og villedet det norske folk forsikret de nasistiske banditter i april 1940 at de tyske tropper kom som «befriere», de vilde bare beskytte oss mot Stor-Britannia og ikke blande seg inn i de indre norske forhold. Deres lakei, landforræder Vidkun Quisling, fulgte i rikskommissar Terbovens fotspor og bedyret at det ikke var hensikten i innføre tyske tilstander i Norge.

Var det enn til å begynne med uklarehet hos enkelte som mente at vi var folkerettslig forpliktet til å rette oss etter okkupasjonsmyndighetenes maktbud og avfinne oss med kjensgjerningene, så drøydte det ikke lenge før alle gode nordmenn forstod, at det ikke var mulig å komme til no-

Fortsettes side 3

ARBEIDERNES

LEVESTANDARD —

Som vi pekte på i vårt opprop i mars i år, kunne en vente at tyskerne vilde gå til det skritt å kommandere Sosialdepartementet og Arbeidernes faglige landsorganisasjon til å gjennomføre den nedskjæring av lønna som tyskerne hadde forlangt under de forhandlinger de selv hadde kalt inn til. Nå er dette skjedd. Bygningsarbeiderne ved de tyske anlegg er satt på en sultelønn som ikke hører noen steder hjemme. En meget dyktig, iherdig arbeider kan nå tjene kr. 2.24 pr. time. Topp-lønn. Men da må også arbeidsytelsen være helt førsteklasses, og utføres på akkord. Hva mindre kraftige folk kan tjene vil da stå i forhold til denne lønn.

For det første må det nå bli slutt med snakket om at landsorganisasjonen ivaretar arbeidernes interesser. Det er tyskernes interesser landsforræderne Fossum & Co. ivaretar.

Det er altså ikke nok med at tyskerne plyndrer landet for alt av verdi, men arbeiderklassen skal settes årtier tilbake i tiden når det gjelder lønninger. Levestandaren skal senkes

illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

ende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!